

2 CORINTIOS

Ná yoho ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ɥ yɛ 'yɛc'yɛi bɥ ja ra daɥhnini Corinto

Ran zɛngua

¹ Nugä drá Pablogä, nɛ nangue rá pähä Oja ma 'bäigä'be a ra Jesucristo. Dín 'yogä'be ma cuhɥ ra Timoteo. Nɛ dí pɛn'nahɥ bɥ ra sɔcuɔ gyɥ 'yɛc'yɛihɥ ngue dim pɛti bɥ ja rán ngu Oja bɥ ja ra hnini Corinto, nɛ gätho yɥ 'yɛc'yɛi i 'bɥpɥ ja ra xɛqui Acaya. ² Nɛ nu'a Oja ma Tahɥ nɛ ra Jesucristo ma Hmuhɥ di 'da ahɥ rá mate a, nɛ da hyut'a ni mbɥihɥ.

Yún ɥnbi ra Pablo

³ Jamadi Oja rá Ta ma Hmuhɥ ra Jesucristo, nguetho i ja rá yembɥi nanguejɥ. Nɛ guesɛ Oja thocua thofo i hurca ma mbɥihɥ. ⁴ Nu'a Oja i hurca ma mbɥihɥ nangue gätho yɥn ɥnbi dín nuhɥ. Janangue'a da zä ga hurpahɥ yá mbɥi 'da to'o in nu ran ɥnbi, tengu tho bɥ í hyurcahɥ ma mbɥihɥ Oja. ⁵ Nu'bɥ dí comhbɥ yún ɥnbi ra Cristo, nu'a di zerca ma mbɥihɥ, go din theui ran ɥnbi dín nuhɥ. ⁶ Nɛ nangue ran ɥnbi dín nugä'be, gue'a dín te ni t'ɛc'yɛihɥ, nɛ di zɛt'a ni mbɥihɥ a. Nɛ nu'bɥ di zerca ma mbɥi'be Oja, nɛ ahɥ di zɛt'a ni mbɥihɥ. Nguetho nu'bɥ guím bɛmhɥ a ran ɥnbi dín nu'be, sä gui hyäthɥ nɛ hin gan xɔmbɥihɥ ran ɥnbi guín nuhɥ, tengu thohogä'be. ⁷ Hin ts'ɥ dadí 'yon ma mbɥi'be nangue ni t'ɛc'yɛihɥ. Nɛ dí pɔ'be ngue guí

comhb_u man _unbi'be. Ngutho Oj_a da hyurca ma mb_ui_h_u. ⁸ Nugä'be dín nde ah_u, ma cu ah_u, gui p_ahmb_u ngue dán nu'be ran _unbi b_u ja ra häi Asia. N_e hin'y_u ma ts'edi'be ngue xcá häzehε'be, nguetho _εmmε ts'edi ran _unbi dá nu'be, n_e mi ts'utho xcá tu'be b_u. ⁹ Maju_uni ε maguer_u xcá tu'be, p_e gätho _u bin ja n'damhma sä ga p_a'be ngue hin'y_u ma ts'edi zehε'be, p_e ga tøm'be 'be'a da 'yøt' Oj_a, ngue man'da x_un ndoho rá ts'edi ngue da xox'_u x_un du. ¹⁰ Nu'a Oj_a bi yängä'be b_u ja ran d_ate ngue _εmmε nts'utho, n_e dí p_a'be ngue Oj_a da yängä'be mahøn'a. N_e dí _εc'y_ei'be n_e dí tøm'be ngue thocu_u tho ho da yängä'be Oj_a. ¹¹ N_e nu ah_u sä gui zεc'be ts'_u 'b_u guín y_ah_u Oj_a nanguecä'be, n_e m'bejua b_uya da zä gätho ah_u n'dat'a ga xihmb_u jamadi Oj_a nangue 'be'a bi 'yørcä'be.

Ra Pablo bi ma hanja him bi mba n'dihi b_u ja ra hnini Corinto

¹² I hu ma mb_ui'be nguetho di b_enga ma mb_ui'be ngue x_un ho 'be'a dí øt'be ua ja rá ximhäi, n_e x_un ho 'be'a dí øt'be nangue ah_u. N_e hin nangue man 'yomf_enise'be, p_e Oj_a i fäxca'be ngue dí øt'be ran ho. ¹³ Dín nde ah_u gui p_ahmb_u x_un ho 'be'a dí øt'be, tengu dí ot'ah_u ya. ¹⁴ N_e madague'b_u hin guí p_ahmb_u gätho ya dí xi'ah_u, p_e nu'b_u bi zøn ra pa ba _εh ra Hmu Jesús, gan johy_ah_u nangue a ram hma dí ot'ah_u. N_e ngutho ga'be da hyu ma mb_ui'be nangue ah_u. ¹⁵ Maju_uni min ndegä xcá mba b_u, n_e nu'b_u xcá mba b_u, mi sä nyondi xcá hut'a ni mb_ui_h_u. ¹⁶ Mim b_engä ngue xcá thocä b_u guí 'b_uhmb_u, gan nu ah_u ts'_u nu'b_u má mbagä b_u ja ra häi Macedonia, n_e dím b_engä ga thop_u

mahø'n'a 'b# dá pøngä ua ja ra häi Macedonia. Ne nu'b# dá mba b#, dím bængä ngue gui fäxcä b# ja ra 'yu Judea. 17 Pε hingui yoho man 'yomfεnigä, tengu gui εnj# dí øt'ä 'b# him má thocä b#. Hin dí øt'ä tengu øt'i 'da # y#n 'yoh# ngue yoho im bεni. 18 Ne maju#ni dá bængä xcá mba b# 'b# má xi ah#. Ne i p# Oj# maju#ni dí xi ah#. 19 Nugä ne ra Timoteo ne ra Silvano ya dá xi ahe nanguie ra Cristo Jesús, rá Ts'unt'# Oj#. Ne nu'a ra Cristo hin di pä a im bεni, pε hønt'a maju#ni im man a. 20 Ne gue'a ra Cristo ní ja'ts'i 'be'a gätho i sän Oj# da 'yøt'e, ne nanguie bi hogah# ra Cristo dí p#hmb# di 'daj# rá mate Oj# 'b# dí äf#, ne gue'a ná εspah# Oj# a. 21 Guet'a Oj# bi 'daj# ra ts'edi ngue thocua thoho ga tεnhd# ra Cristo, ne n'da ngu n'daj# bi 'daj# ra 'befi. 22 Ne guet'a Oj# bi 'yøt'e y# mbeti gah# a, ne bi 'daj# rá Hogand#hi mbo ma mb#ih#, guer# na f#di maju#ni di 'daj# 'be'a gätho man'da. 23 Maju#ni a dí xi ah# ngue hanja hin dá thocä b# gui 'b#hmb#. Nu'b# xcá søngä b# a ra pa dá xi ah#, xcá d#mhy# ah# ts'# 'b#, nguetho hinga nadí hoj# 'be'a gui øth#. Ne ndetho εmme xcá un'na ni mb#ih# 'be'a xcá xi ah#. Ne dí p#di maju#ni a dí xi ah# ya, ne dí xi Oj# di 'dac ran unbi 'b# him maju#ni a dím ma. 24 Pε dín nde ah# da hyu ni mb#ih#, ne hin da du ni mb#ih# 'be'a ga xi ah#. Ne gue'a dín nde ga øt'ah# 'b# dá mbagä b#. Pε hin'y# man'da sä ga xi ah# gui 'yεc'yεih#, nguetho i jua'a gui εc'yεih# ngue gui p#hmb# maju#ni ra Cristo.

2

1 Jananguie'a dá εnsεgä, nu'b# dá mba b# mahø'n'a, hin ga 'da ah# ra dumb#i mahø'n'a.

² Nguetho nu'b_u guím b_endumb_uih_u, hingui sä gui 'daj_u ran johya 'b_u. Ne h_onse ah_u sä gui 'daj_u ran johya, p_e hingui sä 'b_u i tu ni mb_uih_u. ³ Janangue'a dá ot'ah_u ra s_ocu_u nguetho dín nde ngue gan 'yomf_eni_u ts_u, ne sä gui hoj_u 'be'a gnám 'b_uhmb_u. Ne nu'b_u dá mbagä b_u, ya xquí hoj_u a 'be'a man'da gnám 'b_uhmb_u, ne sä gui 'daj_u ran johya b_uya ne hin din ja'ah_u ra dumb_ui. Nguetho dí _ens_egä ngue n'dat'a dím b_emhb_u, nu'b_u dín johyagä ne ah_u ja nin johyah_u. ⁴ Ne _emm_e mi tu ma mb_ui nu'b_u má ot'ah_u ra s_ocu_u, ne _emm_e dán zoni, nguetho hin dín nde gui _u't' ni mb_uih_u nangue 'be'a dá ot'ah_u, p_e dín nde gui p_ahmb_u ngue _emm_e dadí hu_ec ah_u.

Da mba ma punbi to'o bi 'yøt' ran ts'o

⁵ Hinga h_onse_egä p_e gätho ah_u i ja ah_u ra dumb_ui nangue 'be'a bi 'yøt' ran 'yoh_u ngue bi zin rá hømbe. ⁶ P_e dí _ena xøt'a ya ran _unbi gá unhd_u a ran 'yoh_u. ⁷ Ne nuya nde'b_u gui punbah_u rá ts'oqui, ne gui hyurpah_u rá mb_ui. Nguetho nu'b_u hin gui hyurpah_u rá mb_ui, man'da dín ja ra dumb_ui ngue njam'b_u sä din hogui. ⁸ Nuya dí ä ah_u ra mate ngue gui 'yuth_u x_un ho nin hu_ecateh_u a ran 'yoh_u. ⁹ Nugä dá ot'ah_u nguetho dín nde ga p_a 'b_u guí øth_u tengu dí xi ah_u, uague hin'na. ¹⁰ Nu'b_u guí punbah_u n'da ni mij_a'ih_u, ne_ecä ga punba a. Ne nu'b_u guí punbah_u 'be'a bi 'yøt'a n'da, ne dí punbä a nangue rán t'_edi ra Cristo. ¹¹ Nguetho hin dín ndegä da daj_u ra z_ith_u nangue 'be'a dí øth_u. Dí p_ahmb_u 'be'a nde da 'yøt'a ra z_ith_u nguetho in nde da hyä_u.

Him bin säya a ní b_em b_u Corinto ra Pablo

¹² Nu'bu má sɔngä bu ja ra hnini Troas, Oja ya xí xocua yú mbui yu ja'i bu. Ne hingui hei dá mangä bu rán ho ma'da'yo ra Cristo nguetho yu ja'i min nde da 'yøde. ¹³ Pe hin dán johyagä, nguetho hin dá tɔngä bu ma cuhu ra Tito. Ngue xtá xiqui 'be'a guí øthu bu. Jananjabu dá socä yu ja'i bu Troas ne dá mbagä bu ja ra häi Macedonia, ja dá tɔngä bu a ra Tito.

Nangue ra Cristo sä ga tafu ra zithu

¹⁴ Pe jamadi Oja, nangue dín 'yohu ra Cristo di jaju ga tafu ra zithu be'a gätho dí øthu. Ne hɔnbu go hapu dím mam'be ran ho ma'da'yo, Oja di japi da tho a, tengu tho 'bu n'da ra 'yɛthi i tux ran dahi i yumanho. ¹⁵ Ne nangue dín 'yohu ra Cristo, Oja in numanhoju, tengu ra 'yɛthi i yumanho bu nam beɔn Oja. Nugä'be dím mam'be ra Cristo Jesús bu 'bui gätho yu ja'i, gue'u i ja yú temazai, ne u di 'beh ra temazai. ¹⁶ Nu a ram hma dím mam'be, da zänba ran unbi a 'bu hingui nde da hyan a n'da, pe nu u to'o i ɛc'yei 'be'a dím mam'be, di un ra te a. Pe to'o maha da hyät'i da'yøt' na. ¹⁷ Hønt'u tengu gä'be ngue n'dat'a Oja dím bɛmhbe, ne dyum 'behnigä'be Oja, ne dyá 'yɛhe gä'be ra Cristo, ne nu a Oja in nuc'be. Ne nugä'be hin dí øt'be tengu øt'u 'da xun ngu ngue in nde da dase nangue rá 'befi Oja i øt'e.

3

Rán hoqui Oja ma'da'yo

¹ Ha guí ɛmhbu dí ozehɛ ma certificado'be 'bu dí xi ahu 'be'a dí øt'be. Ha jatho dín ja ma certificado'be ngue da xi ahu xun ho dí øt'be tengu i ca yu hyäte xänbate guí 'bahmbu bu. O ha guí ɛmhbu

jatho gui 'yørca'be n'da tengu guí ørpa ɯ 'da. ² Pɛ go guesɛ ahɯ ma certificado ahɯ nguetho nu'bɯ 'bo'o ngue bi bɔ'a gním 'bɯhmbɯ, da bɔdi 'bɛ'a ma hoga'bɛfi dá øt'ä bɯ 'bɯ máam 'bɯhmbɯ bɯ. ³ Nɛ nu ɯ yɯ jɔ'i ngue hingui ɛc'yɛi da nu ahɯ, tengu 'bɯ bi nu n'da ra søcuɔ nangue ráam hman Ojɔ. Pɛ hinga gue ra søcuɔ nt'o't'i ra tinta o gue nt'o't'i bɯ ja ra do ngue da nu ɯ, pɛ gue'a bi 'yo't'a ra Cristo bɯ ni mbɯihɯ nangue rá Hogandɔhi Ojɔ 'bɯ má xän'nahɯ. ⁴ Da zä ngubɯ ga xi ahɯ ngue xɯn ho ra 'bɛfi dí øt'a'be, nguetho i fäxca'be Ojɔ nangue dín 'yohɯ ra Cristo. ⁵ Nɛ hin nangue man hose'be da zä ga øt'be ran ho, pɛ hønse Ojɔ di 'dac'be ra ts'ɛdi ga øt'be 'bɛ'a dí øt'be. ⁶ Nu Ojɔ bi 'dac'be 'bɛ'a ga hom'be ngue i juadi xɯn ho, ngue da zä ga xi'be yɯ jɔ'i rán hoqui Ojɔ ma'da'yo. Nu ran hoqui hinga 'da'anguui i mammi yɯn t'ɛdi nt'o't'i maya'bɯ. Nguetho nu'a ran ho ma'da'yo i xijɯ di 'dajɯ ra temazɔi a rá Hogandɔhi Ojɔ. Pɛ nu yɯn t'ɛdi i xijɯ tengu 'bɯ ma yɔpatehɯ, ngue'a hin dí hä't'i ga øzɛhɛhɯ a ran ho im mam bɯ. ⁷ Pɛ nu'bɯ rá mbɔdi bin t'un yɯn t'ɛdi, pɛ min 'youi a rá nuixte Ojɔ, nguetho ɛmmɛ madi yoxni rá hmi ra Moisés 'bɯ madín t'un yɯ do nt'o't'i yɯn t'ɛdi, janangue'a hingui sä ɯ yɯ jɔ'i da hyɛrpa rá hmi. M'bejua bɯya bim 'bɛ a rá nuixte mi ja bɯ rá hmi. Pɛ madague'a in 'youi ra nuixte ɯ yɯn t'ɛdi 'bɯ ja min t'uni, pɛ din yɔpate nɛ ran ɯnbi. ⁸ Nu yɯn t'ɛdi min 'youi rá nuixte Ojɔ nɛ bi man a ran dɔte. Pɛ ɛmmɛ xɯn ngu man'da rá nuixte Ojɔ in 'youi rá 'bɛfi rá Hogandɔhi Ojɔ. ⁹ N'youi rá nuixte Ojɔ yɯn t'ɛdi ngue dín yɔpate, pɛ ɛmmɛ man'da xɯn ngu rá nuixte Ojɔ dín 'youi ran ho ma'da'yo ngue

im man Ojã di hogah_u. ¹⁰ Nuya bim 'beh rá ts'edi _u y_un t'edi, nguetho _εmmε man'da i ja rá ts'edi ran ho ma'da'yo. ¹¹ Nu y_un t'edi min 'youi ra nuixte, pε nts'änni 'da y_u patho da hyät'i, nε bi thogui. Pε nuya _εmmε x_un ngu ra nuixte in 'youi a ran ho ma'da'yo, nε njam'b_u da guadi. ¹² Dí pãhmb_u ngue njam'b_u dim 'beh rá ts'edi a ran hoqui ma'da'yo ngue bi 'yøt' Ojã. Janangue'a sä ga huth_u nzamb_ui gam mamhb_u ran ho ma'da'yo. ¹³ Nε nu'b_u dí m mamhb_u ran ho ma'da'yo, hin dí øth_u tengu mi øt' ra Moisés maya'b_u, ngue bi gop rá hmi ra 'bøt'e, ndepe hin da nu y_u jã'i israel gue'b_u xtím 'be a rá nuixte. ¹⁴ Pε nu y_u jã'i him mi pã _u ngue dim 'be _u yú nuixte y_un t'edi nε guexta'a y_u pa ya, nu'b_u in nu ra søcuã guerp_u nt'o't'i y_un t'edi rán hoqui Ojã maya'b_u, hingui sä da bãdi. Nguetho tengu 'b_u i ja n'da ra 'bøt'e b_u ja rá hmi da gop rá dã. Nε hønt'a ra Cristo sä di 'uecpa a. ¹⁵ Guexta'a yú mb_ui _u 'da i 'b_uhya, nu'b_u in nde da dεn y_un t'edi ra Moisés nε nu'b_u im ma, hingui sä da bãdi 'be'a nam bøn _u, nguetho njot'i tho yú mb_ui. ¹⁶ Pε nu'b_u di pãh rán 'yomfēni n'da nanguē a ra Cristo nε di dãp rá mb_ui a, din ja ran nεqui rá mb_ui 'b_u. ¹⁷ Nu'a ra Cristo, 'da anguui rá Hogandãhi. Nε nu'b_u i 'b_up_u mbo ma mb_ui_u, nε gue'a í thøgah_u b_u ja ra 'bexui nε ran _umbi. ¹⁸ Nε hingan jo'mi ma mb_ui_u tengu 'b_u dí hanth_u x_un ho a rá nuixte ra Cristo. Nε tengu n'da ra hyēdã di nεqui b_u to'o da hyandi, nε ngutho gah_u man'da man'da di nεqui gah_u rá nuixte ra Cristo dí hanth_u, nε gue'a ní 'yørcah_u a ngue ga cohmb_u tengu a.

4

1 Nu rá mate zεε Ojå ngue bi 'dac'be ra 'befi, janangue'a hingui cuent ma mbui'be nangue ra 'befi dí øt'be. 2 Zai hin di thoc man 'yomfεnise'be nangue rá 'befi Ojå, ne hin dí häte'be 'bu dí m mam'be rá m hman Ojå tengu i øt'u 'da. Pe dí m mam'be ngue majuañi a rá m hman Ojå, ne gätho yu ja'i sä da bañi ngue dí 'yo'be xun ho bu ja rá hmi Ojå. 3 Hønt'u ngue ní mba bu ja ran unbi hingui pañi 'be'a nam bøn a dí m mam'be ngue ran ho ma'da'yo. 4 Nguetho nu ra zjthu t'εmbi oja ua ja ra ximhäi i ja ya di xädäba yu mbui u i tenni, hin di japi ngue da nu nuixte a rán ho ma'da'yo ra Cristo, ngue xtí yorp'u 'bui. Pe nu'a ra Cristo gue'a ní fa Ojå a, ne 'da anguui rá ts'edi. 5 Pe nugä'be hin dí m mam'be a dí hnumanhoc'be, pe dí m mam'be ngue gue'a ra Cristo Jesús ra Hmu a. Ne dí øt'be ni 'yεε ga'be, nguetho εmme dí n numanho'be ra Jesús. 6 Nu Ojå rá mbudi bi manda din ja ran nequi bu mi ja ra 'bexui, guet'a Ojå bi yorb'u ja ma mbuihu. Ne nangue ran nequi i jaj'u bu ma mbuihu, sä ga pañmbu rá nuixte Ojå. Nguetho ra Jesucristo bi jaj'u dá pañmbu rá nuixte Ojå.

Nám 'buhmbu a ngue dí pañmbu a majuañi

7 Ojå bi 'daju rá ts'edi mbo ma mbuihu, tengu n'da ra jahäi bi järpu a xun ngu di muui. Tengu 'bu dyu ts'øehu din xen'a n'dihi. Pe gueru na fañi him ma ts'edi zεεhu a ná øpah'u rá 'befi Ojå, pe guesε rá ts'edi a bi 'daju. 8 Nguetho thocua thoho dí n nu'be yan unbi, pe hingui tu ma mbui'be nangue rá ts'edi Ojå dí n 'yohe. Ne ja'bu hin dí pa'be 'be'a dán go a dí øt'be, pe hin dí m mam'be ngue ga heh

ma 'bɛfi'be. ⁹ I 'bʉh man sʉi'be pɛ hin dí 'yosɛ'be nguetho 'bʉh mam fäts'ihɛ ra Cristo, ja'bu in nu ran ɛ ma ja'i'be, pɛ hin dí tu'be. ¹⁰ Hɔnbʉ go hapʉ ga mbɛ'be, dín nu'be ran ɛnbi, nɛ sä xcá tu'be nangue rá 'bɛfi ra Jesús dí ɔt'be, tengu tho 'bʉ mi du ra Jesús. Pɛ nangue dí hät'be yʉn ɛnbi di nɛqui dí 'bʉhmbe ra Jesús, nɛ di jamansuc'be. ¹¹ Nɛ thocua thoho ɛna da thog'be nangue dí ɔt'be rá 'bɛfi ra Jesús, pɛ gue'a ní nɛqui rá ts'ɛdi ra Jesús dín 'yo'be a, ngue i fäxca'be, nɛ hin'yʉ ma ts'ɛdi zɛhɛ'be. ¹² Janangue'a thocua thoho i thusca man dɛtehʉ, pɛ gue'a man'da gním 'bʉhmbʉ Oja xʉn ho a. ¹³ Nu'a n'da ran 'yohʉ bi ma maya'bu bu ja rá t'ohni Oja: “Nugä dí ɛc'yɛigä, janangue'a dím mangä na,” bi 'yɛna. Ngutho dí ɔt'ä'be ya, dí ɛc'yɛi'be, janangue'a dí mam'be a dí ɛc'yɛi'be. ¹⁴ Nɛ hin dí su'be, nguetho dí pa'be madá thog'be, pɛ guet'a Oja ngue bi xox'a ma Hmuhʉ ra Jesús 'bʉ mi du, da xoxcä'be tengu bu í xox'a ra Jesús. Nɛ ahʉ dan 'yohʉ 'bʉ dá sɔmhbu bu 'bʉ a Oja. ¹⁵ Pɛ nu'ɛ 'bɛ'a gätho dín nu'be nangue ahʉ, n'damhma man'da xtán ngu ahʉ guin nuhʉ rá mate Oja, nɛ man'da xtán ngu ahʉ gui 'yɛmfʉ Oja, jamadi ni mate. Nɛ gue'a man'da dí t'ɛspa Oja a buya. ¹⁶ Janangue'a hingui cuent ma mbʉi'be nangue a ma 'bɛfi'be, madague'bʉ man'da man'da in theh rá ts'ɛdi ma ja'i'be. Pɛ Oja di un ra ts'ɛdi ma mbʉi'be gätho yʉ pa. ¹⁷ Nu'ɛ yʉn ɛnbi dín nuhʉ ua ja ra häi hingan ya'a ɛ, pɛ gue'a man'da dá tɪmhbu ran ho bu mahɛts'i. ɛmmɛ man'da xʉn ngu ra nuixte gan nuhʉ bu, xinda gue ran ɛnbi dá nuhʉ ua ja ra häi. ¹⁸ Hin dím bɛmhbu gätho yʉn ɛnbi dín nuhʉ ua ja ra ximhäi, nguetho da tho ɛ. Pɛ man'da

dím bεmhբս 'bε'a gátho hin dín nuհս ya, nguetho nu'a dín jagáհս bս mahεts'i hin da tho a.

5

¹ Nε dí pǎհmbս ngue ma ja'ihս tengu n'da ra ngu ua ja ra ximhái, hinga ya'a da hyät'i. Nε nu'bս da yöt' ma ngu ua dín ja bս a man'da ma ngumhbս bս mahεts'i ngue bi hyø Oja. Nε njám'bս da gua a, nguetho him bi hyøհ yս ja'i. ² Nε nuյս dadín xømbսihս nanguе ma ngøc'yεihս i jajս ya, nε dín dømdahս di pärca ma ja'ihս, da gohi ma'da'yo, ngue rán säui bս mahεts'i a. ³ Nu Oja di japi ngue din ja ma ngøc'yεihս bս. ⁴ Pε nuya ngue dí 'bսհmbս ua, nε in nu ran սnbi ma ngøc'yεihս nε dín xømbսihս. Pε hin nanguе a dín nde ga tuհս n'dihi, pε man'da dín ndeհս a ma ja'ihս ma'da'yo, ngue dím pärcaհս ma ngøc'yεihս i ja ya. ⁵ Nu Oja bi zänni ngue di pärca ma ja'ihս, nε bi 'dajս rá Hogandáhi ngue ra hmεpya majuәni din ja. ⁶ Nε dín dø'mate thohս yս pa dí 'bսհmbս ua. Nguetho dí pǎհmbս nu yս pa dí 'bսհmbս ma ja'ihս i jajս ya, hin dí 'bսհmbս ma Hmuhս ra Jesús bս ja rá ngu bս mahεts'i. ⁷ Dí pǎհmbս majuәni din ja ma ngumhbս bս, nguetho dí εc'yεigáհս Oja, madague'bս hin dín nuհս. ⁸ Nε dín dø'mate thohս ua, pε dí εmhբս ngue man'da xսn ho ga sohmbս ua ma ngøc'yεihս, nε ga mbähá bս bí 'bս a ma Hmuhս mahεts'i. ⁹ Pε man'da hnεhi thoho dín nde ga øthս 'bε'a in nde ma Hmuhս, madague'a dí 'bսհmbս ua ja ra häi, uague dí 'bսհmbս bս guerpս bí 'bսi. ¹⁰ Nguetho da zøn ra pa ngue gátho dyս 'yεc'yεihս jatho dam 'bսհmbս bս ja rá hmi ra Cristo, n'da ngu n'dajս. 'Dahmi 'datho

ga hãmbũ 'bɛ'a yán thehũ dá øthũ ua ja ra häi. Ga tãhmbũ 'bũ xũn ho, ga 'bɛhmbũ 'bũ hin ε ho.

Bi hogahũ 'bɛ'a nán sũhmbũ Ojã 'bũ mí du ra Cristo

¹¹ Nε dí su ga øt'ä a hin da numanho Ojã, janangue'a dí humbi dí xifi 'bɛ'a dí 'yɛc'yɛi Ojã ɯ yũ jã'i. Nugã'be Ojã i pãc'be xũn ho 'bɛ'a majuãni dí øt'be, nε nu ahũ dín nde ngue gui pãc'be xũn ho. ¹² Hin dín nde a'be guim bɛmhmbũ ngue dím ma nangue man hose'be. Pε dín nde ngue guin numanhoc'be, guerpũ da zã gui hɛcuahũ yũ jã'i ngue i tɛn'ndũ yũn 'yohũ din 'yɛzɛhɛ, pε nu'ũ yũ mbũi ɯ him majuãni ɯ. ¹³ Pε dí øt'be 'bɛ'a gãtho da numanho Ojã, nguetho dín numanho'be Ojã, madague'a im man yũ jã'i dí tontogã'be. Pε nu'a 'bɛ'a dí øt'ä'be da bømanho nangue ahũ. ¹⁴ Nangue rán huɛcate ra Cristo ná øt'be 'bɛ'a gãtho dí øt'be, nguetho dí pãhmbũ ngue bi du bi nu ran ɯnbi nangue gãtho yũ jã'i. Nε gue'a ní zã dim pomhbũ ran ɯnbi ɯ, tengu 'bũ xtán duse ngue xtán guzɛhɛ yũ ts'oqui. ¹⁵ Nε bi du nε bi ndants' mahø'n'a ngue nde di un ra 'da'yote ɯ gãtho yũ jã'i. Janangue'a da 'yɛ'ts'a ní 'yøt' yũ pähä zɛhɛ ɯ to da hyãn ra 'da'yote, nε da 'yøt'e 'bɛ'a in numanho a. ¹⁶ Janangue'a nuya dá päh man 'yomfɛnihũ, nε nuya hin ná numanhohũ ma mijã'ihũ 'bɛ'a di ja, tengu mi øthũ nu'bũ him mi ɛc'yɛihũ. Pε gam bɛmhmbũ tengu bũ nam bɛn Ojã ɯ. Nε nu'bũ him mi ɛc'yɛigã, dím bɛni ngue nu ra Cristo n'da ran 'yohũ thoho tengugã, pε nuya hinguin ja bũ dím bɛngã ya. ¹⁷ Nguetho gãtho to'o in 'yohũ ra Cristo tengu 'bũ ma'da'yo ɯ, nu yán yon 'yomfɛni zɛhɛ bi 'bɛ'ɯ, pε nuya gãtho bi gohi

ma'da'yo. ¹⁸ Pε gätho bi 'yøzεhε Ojå däm 'bũhmbũ ma'da'yo. Nguetho bi hogahũ 'be'a madín sahmbũ Ojå 'bũ mi du ra Cristo. Nε nuya bi 'dajũ ra 'bεfi ngue ga xihmbũ yũ jå'i 'be'a dí zin a Ojå ɱ, nε da mba ma punbi yá ts'oqui ɱ gätho i εç'yεi. ¹⁹ Nguetho nu'a Ojå min 'youi ra Cristo nu'bũ mi 'yøt'e 'be'a dí hocpa yá mbũi yũ jå'i ja ra ximhäi. Nuya hin da gũcpa a rá muui ɱ yá ts'oqui gätho to'o da 'yεç'yεi a. Nε bi 'dajũ ra 'bεfi ngue ga xihmbũ yũ jå'i 'bεpũ dín yãmanhohũ Ojå ɱ. ²⁰ Nujũ ma 'bäigähũ ra Cristo, εmmε dí häh ma mbũi dí xihmbũ yũ jå'i tengu tho 'bũ xtá xisε Ojå ɱ, ngue da 'yäpi di hocpa yá mbũi, nε din 'yohũ xũn ho Ojå. ²¹ Nu'a ra Cristo hin'yũ rá ts'oqui, pε bi nu ran ɱnbi nangue ma ts'oquihũ tengu 'bũ yá ts'oqui zεhε. Janangue'a da 'yεmbi rán ho a rán hose ra Cristo to'o gätho da 'yεç'yεi 'be'a i du a.

6

¹ Nεsε a Ojå dí comhbe rá 'bεfi, nε janangue'a gätho ma mbũi'be dí xi ahũ ngue gui jamansuhũ rá mate Ojå. ² Nguetho Ojå bi mam bũ ja rá t'ohni: “Dá øcä ni ndehũ a ra pa gá zøjũ, nε dá øt'ahũ ra mate. Nε dá zε ahũ ra pa dá yãn ahũ,” εn'a Ojå. Nuya yũ pa ja bũya Ojå sä da 'yøt'ahũ ran ho, nuya nám pa ya Ojå i sä di pø'ahũ. ³ Nε dí honi xũn ho 'be'a gätho ga øt'be, ngue hin di ɱt' yá mbũi 'da 'be'a dí øt'be, n'damhma njon di c'ãman'ɱ rá 'bεfi Ojå dí øt'be. ⁴ Nε nangue 'be'a dí øt'be dín nde ga ut yũ jå'i ngue majuãni yãm 'bεhniga'be ra Cristo ua ja ra häi. Nε gätho dí øt'be xũn ho nε hin dín xømbũi'be, madague'bũ xũn ngu ran ɱnbi dín nu'be. Nε xũn hεi 'be'a nám 'bũ'be, nε ja'bũ hin dí pã'be 'be'a ga

øt'be. ⁵ Ne xun ngu yu nidi i 'benzaga'be, ne dí ofädi'be, ne dín nu'be 'da yun 'yo'ts'i 'bu in cue yu ja'i. Ne 'da yu pa xmmε dí yä'be nangué ra 'befi xun hxi dí øt'be. Ne dí äthq'be 'da u yu xui, hin dí a'be, pe dí tømnda'be 'be'a dín ja. Ne 'da yu pa hin'yu ga si'be. ⁶ Pe n'datho ma mbui'be tengu rán säui a majuani, ne dá øt'be ran ho nguetho dín 'yo'be rá Hogandahi Oja. Ne hin dadí xømbui'be nangué ma 'befi'be, pe dí utä'be yu ja'i ma yembui'be ne man huçcate'be. ⁷ Ne dím mam'be a ram hma majuani, nguetho di zεc'be Oja ga øt'be rá 'befi. Ne nangué ma hocja'i dí øt'ä'be, hingui sä di yaçpa'be yu ja'i. ⁸ Ja'bu i hnumansuc'be, ja'bu hin'na, nu'u 'da di c'aman'uc'be, nu'u mi'da im ma xun ho dí øt'be, nu'u 'da im ma dí fehniägä'be. Pe madague'a xun ngu 'be'a man u yu ja'i, dím mam'be 'be'a ngue majuani. ⁹ 'Bu i 'da ngue im ma ngue hingui paði 'be'a dí øt'be, pe 'bu i 'da i paç'be xun ho. Ne n'dapa ngu n'dapa i husca man däte'be, pe guexta'a dí 'bu'be. Ne xun ngu yun unbi dín nu'be, pe hin dí tu'be. ¹⁰ Ne nu'bu dín nu'be ra dumbui, 'bex di 'dac'be ran johya ra Hmu mahçts'i. Nugä'be dí hyoya'be, pe xun ngu u dí jap'be da dín a ran ho, nguetho dí xicä'be 'be'a di un'na Oja. Ne hin'yu 'be'a da zä gam mam'be ngue ma mbeti zεhε'be, pe hin'yu 'be'a dadí 'be'be, nguetho Oja di 'dac'be gätho dí hom'be. ¹¹ Nu ah u ma amigo ah guí 'bahmbu bu ja ra hnini Corinto, ya dá xi ah gätho 'be'a dím bæni, nguetho dadí huçc'ahu ngue gätho ma mbui. ¹² Nugä'be majuani dadí huçc'ahu, pe nu ah hin ε ja nin huçcate nanguecä'be. ¹³ Pe dí xi ah tengu tho 'bu ma t'uhni ah, dami xoc ni mbuihu ne dín

ja ah_u ran huεcate nanguecä'be, tengu tho dí øt'be nangu ah_u.

Oja i 'bup_u mbo ma mbuih_u

¹⁴ O guín 'yoh_u u 'da ngue hingui εc'y_{ei} Oja, nguetho nte yán jah_u n'da u øt' ran ts'o 'b_u øt' ran ho n'da. Ne nte rán jai ra 'bexui a ran nequi. ¹⁵ Ne hin te rán jai ra Cristo a ra Satanás ngue ra zithu, ne hinga 'dat'a im bεm_u n'da ra 'yεc'y_{ei} a hingui εc'y_{ei}. ¹⁶ Ne hin te rán jai rá ngu Oja u y_u hmite, nguetho ni mbuih_u rá ngu Oja ngue i 'bui mazai. Ne gue'a bi man Oja maya'b_u: “Nugä dam 'bup_u mbo yá mbui, ne dan 'yoh_u, ne nugä ga øt'e yá Ojagä u, ne nu' u ga øt'e ngue ma t'uhnigä u,” bi 'yεn Oja. ¹⁷ Janangu'e'a bi 'yεn Oja: “Damí 'uehmb_u b_u, o guí tenhd_u ngue' u hingui εc'y_{ei}, ne 'yo guí säh_u 'be'a x_un ts'o. Ne ga øt'e ngue ni Ojaj_u, ne ga sin ah_u b_uya. ¹⁸ Ne ga øt'e ni Taj_u ne nu ah_u ga øt'e ma ts'unt' u ah_u ne ma t'ixu ah_u.” Gue'a bi man Oja ngue nuixte rá ts'edi.

7

Bim päh yá mbui y_u 'yεc'y_{ei}

¹ Ma amigo ah_u dadí huεc ah_u, ya x_un ngu y_un ho bi man Oja da 'yørcah_u, pε jatho ga 'uehmb_u b_u i ja 'be'a gätho x_un ts'o. Ne ga 'uehmb_u 'be'a in nde di ts'on ma ja'ih_u, ne ma mbuih_u. Jatho ga homhb_u man'da man'da 'be'a dí gua'a dán hoj_u, ngue gan numansuh_u Oja. ² Ne nu ah_u guí 'b_uhmb_u b_u ja ra hnini Corinto, dami bεnc'be nanguecä'be, nguetho xinga n'da ah_u bi nu rán unbi 'be'a dá øt'ah_u, ne hin te dá øt'ä'be ngue di ts'on'na ni mbuih_u, ne xinga n'da ah_u dá hä ah_u ngue m'bejua ga εn'ah_u gui

jurcah. ³ Nuya hin dín nde ngue ga dāmhya ah, nguetho ya dí xi ah ngue εmme dadí huεc ah, ne thocua thoho dím bεn ah, asta gue'bh ga tugā. ⁴ Nugā dí εc'yei ngue guí øth ran ho, ne gue'a ní hyu ma mbui a. Ne nu ah gadí 'daj ran johya, madague xh n ngu yh n hbi dín nugā'be, pe εmme hu ma mbui ran johya. ⁵ Nu'bh má sōngā'be bh ja ra häi Macedonia, εmme xh n hεi 'be'a dá øt'be, nguetho hōnbh go hap dá tho'be bi zuc'be yh j'í, ne xh n hεi 'be'a nám 'bh'be ne mi ja ra mbidi ma mbui'be. ⁶ Pe nu Ojā nzai i hurpa yá mbui h to'o i tu yá mbui, ne bi hyurca ma mbui'be 'bh mi zōm bh ra Tito. ⁷ Bi hyurca ma mbui'be nangue gá hyurpa rá mbui ra Tito 'bh gmí 'bhmbh bh. Nu ra Tito bi xicā'be ngue εmme bi du ni mbuih nangue 'be'a gá 'yøth ngue hingui ho. Ne bi xicā'be εmme gmín ndeh guin nuj. Ne nu'bh mi c'aman'ugā 'da, nu ah bh gá yānj. Ne nangue guím bεnj, man'da i hu ma mbui. ⁸ Bi du ma mbuigā 'da yh pa nangue rá mbudi sōcuā dá pεn'nah bh, pe hin'na ya. Bi du ma mbui nangue ra dumbui dá 'da ah. ⁹ Nuya dadí johyagā, hin nangue bi du ni mbuih, pe nangue gá pāh nin 'yomfēnih 'bh mi du ni mbuih. Ne nu Ojā bi japi ngue bi bōmanho 'be'a dá xi ah. Ne nte man hbi bi gohi 'be'a dá øt'a'be. ¹⁰ Nguetho nu'h i hon Ojā 'bh i tu yá mbui, di japi di pāh yá mbui nangue yá ts'oqui, ngue da yāni, ne da 'ue'a ra dumbui bhya. Pe nu'bh i tu yá mbui ngue hingui pādi 'be'a da 'yøt'e ne im bεn ra ximhäi, hin di pāh rá mbui 'bh, pe man'da di un ran dāte bhya. ¹¹ Nu ni dumbuih bi 'da ah ran 'yomfēni xh n ho nangue gá hyomhbh Ojā, ne εmme gá hyumbi gá hoj 'be'a

bin ja. Ne εμμε γά numan'uhu a ngue bi 'yøt' ra ts'oqui, ne εμμε γά suhu 'be'a bin ja. Ne γά un ran unbi to'o bí 'yøt' ran ts'o, ne εμμε γάν εhyahu gui 'yøthu ran ho. εμμε gmín ndehu xcá mbagä bu xcá ze ahu. Ne ya γά 'yuhmbu bin ho a ra ts'oqui gmín 'yohu. ¹² Jananjabu gue'a dá ot'ahu ra søcuä a, ngue hinga hønt'a ngue di hoc rá mbui a ran 'yohu ngue bi 'yøt' ran ts'o, xínga gue'a bi t'ørpa ran ts'o, pe nangue ma søcuä dá ot'ahu, Ojä bi zä bi 'yut'ahu ngue majuäni guí tengahu. ¹³ Janangu'e'a εμμε hu ma mbui'be. Ne man'da dadí johya'be nu'bu mi xic'be ra Tito ngue γά hyurpa rá mbui a nangue 'be'a γά 'yøthu. ¹⁴ Ne dá xih ra Tito, gue da t'ømanho a rá m hma bu guí 'buhmbu. Ne gue'a γά 'yørpahu, γά 'yømanho a ram hma bi xi ahu. Janangu'e'a hin dí pe'ts' ma sägä nangue 'be'a dá xifi, pe εμμε i hu ma mbui. ¹⁵ Nguetho nu'bu mí mba bu ra Tito, εμμε γά numansuhu, ne εμμε γάν εhyahu γά 'yøthu 'be'a gätho bi xi ahu. Janangu'e'a man'da bin ja rán huεcate ra Tito nangue ahu bu. ¹⁶ Ne εμμε hu ma mbui nguetho sä ga εc'yei ngue majuäni guí øthu ran ho.

8

Yun t'unni yu 'yεc'yei

¹ Ma zu cu'ahu, dín nde ahu gui pähmbu 'be'a gätho bi 'yøt' rá mate Ojä bu mbo yá mbui yu 'yεc'yei dim peti bu ja ra häi Macedonia. ² Nu yu 'yεc'yei bu bí nu ran unbi nguetho yu hyoya thohe. Pe guemhma εμμε i ja ran johya yá mbui, ne man'da man'da di unda yun t'unni yá mí 'yεc'yei hu. ³ Nugä dí haxanjuäni ngue bi unni xun ngu, madague'a

hin'y_u 'bɛ'a da gop_u ja rá nguse, nɛ rá pähäzɛhɛ bi uni. ⁴ Nɛ bi 'yác ra mate ngue nɛ'_u da gom'ma ram fäts'i din t'un'nd_u y_u hyoya 'yɛc'yɛi b_u ja ra häi Judea. ⁵ Nɛ man'da x_un ho bi 'yøt'e xinda gue'a dá bɛngä, nguetho m'bet'o thoho bi hyon rá pähä Ojå ngue di bɛnbi 'bɛ'a da 'yøt'e, nɛ nub_uya bi xiqui ngue da mbäxqui ga fäx _u y_u cu. ⁶ Nu ra Tito rá mb_udi bi xi ah_u nangue y_un t'unni gui umhb_u. Nɛ dá xi'be ra Tito di jua'a di peti gätho nin t'unnih_u gá mamhb_u gui umhb_u, nangue nin huɛcateh_u, ngue ra mate thoho. ⁷ Nu ah_u ɛmmɛ x_un ngu y_un ho guí øth_u, nɛ i ja ni t'ɛc'yɛih_u x_un ho, nɛ sä guím mamf_u rá m hman Ojå x_un ho, nɛ ɛmmɛ guí pähmb_u x_un ho, nɛ ɛmmɛ guí ɛhya gui 'yøth_u rá 'bɛfi Ojå, nɛ ja ah_u nin huɛcateh_u nanguecä'be. Pɛ nuya x_un ho 'b_u gui umhb_u x_un ho nin t'unnih_u, n'damhma hin te gui 'bɛhmb_u nangue rá 'bɛfi Ojå guí øth_u. ⁸ Nugä drá Pablogä hin dím nde ga manda ah_u 'bɛ'a guí øth_u. Nuna 'bɛ'a bi 'yøt' y_u cu b_u ja ra häi Macedonia, n'da ra hmɛpya a. Nu'b_u ngub_u gui 'yøth_u, da zä ga pácä ngue majua_uni i ja ah_u nin huɛcateh_u nangue y_u 'yɛc'yɛi. ⁹ Nguetho guí pähmb_u rá mate ma Hmuh_u ra Jesucristo. Nu'a tengu 'b_u ra mɛmbeti a, pɛ bin hyoya nanguej_u ngue bi nde din jaj_u x_un ngu. ¹⁰ Nuya i ja a ga xi ah_u 'bɛ'a dím bɛngä. X_un ho 'b_u gui juahmb_u 'bɛ'a gá dämhb_u má jɛya, nguetho ɛmmɛ gán ɛhyah_u má jɛya gá un nin t'unnih_u. ¹¹ Nuya dami peth_u nin t'unnih_u, nɛ daman ɛhyah_u ya, tengu 'b_u rá mb_udi gá bɛmh_u, nɛ gui umhb_u 'bɛ'a gätho sä gui umhb_u. ¹² Nu'b_u ja a nde di un a n'da, Ojå da numanho, 'b_u gue'a rán theui 'bɛ'a pɛ'ts'a n'da a di uni. ¹³ Pɛ

hin dí ɛna go din dɔnhyɛi ɯ 'da o dim mɛmbɛti ɯ 'da nangue a gá unhdɯ, nɛ nu ahɯ bɯya hin'yɯ 'bɛ'a gui hyomhbɯ. ¹⁴ Pɛ nu'a dí xi ahɯ, pɛ nuya xɯn ngu i ja ahɯ, xɯn ho 'bɯ gui unhdɯ ts'ɯ ɯ 'da hin'yɯ 'bɛ'a da hyoni. Nɛ nu'bɯ da zɔn ra pa ngue hin'yɯ 'bɛ'a gui hyomhbɯ, nu'ɯ di zɛ ahɯ ɯ. Janangue'a gátho thocua thoho din ja 'bɛ'a da hyoni. ¹⁵ Nɛ gue'a mán t'o't'i bɯ ja rám hman Ojɔ: “To'o di pɛti xɯn ngu, pɛ hin da bong thoho a da hyonse, pɛ nɛ'ɯ di pɛti zɯ ts'ɯtho, hin te di 'bɛdi.”

Ra Tito nɛ'ɯ in 'yohɯ

¹⁶ Dí ɛmfe jamadi Ojɔ ngue bi 'dac mam fäts'i'be ra Tito, ngue nɛ'a ɛmmɛ im bɛn ahɯ nɛ ɛmmɛ ɛhya nangue ahɯ. ¹⁷ Ngue nu ra Tito min nde da 'yɔt'e 'bɛ'a dá xifi, nɛ'a mi ja rá pähä zɛhɛ da mba bɯ. ¹⁸ Nɛ da mbɛ ra Tito na man'da ra cu ngue dí pɛnhdä bɯ, nu'a im man rám hman Ojɔ xɯn ho, nɛ gátho yɯ 'yɛc'yɛi ngubɯ im ma nangue'a. ¹⁹ Ma mi'yɛc'yɛihɯ bi huanhna ran 'yohɯ na, ngue dan 'yohe 'bɯ dá hɔxhe ra mbɛti bɯ Judea. Nɛ gue'a ná uh man huɛcatehe ngue dín nde ga fäx ma cuhɯ, nɛ dí nuixte ra Hmu mahɛts'i a. ²⁰ Nugä'be dadí jamansu 'bɛ'a dí ɔt'be nangue yɯn t'unni xɯn ngu, nguetho hin dín nde din ja 'bɛ'a dí c'aman'ɯc'be. Nɛ gue'a í than'ndɯ mi'da yɯ cu ngue ga mbähmbe 'bɯ dá hɔxhe a ra mbɛti. ²¹ Nguetho dín nde ga ɔt'be gátho xɯn ho bɯ na nu Ojɔ nɛpɯ na nu ma mijɔ'i'be. ²² Nɛ ga pɛn'nahɯ bɯ man'da ra cu mahɔn'a ngue da mbähä ra Tito. Nɛ nuna dí pɔhmbe ngue ra 'yɛc'yɛi xɯn ho na. Nɛhna ɛmmɛ ɛhya da 'yɔt'e xɯn ho rá 'bɛfi Ojɔ. ɛmmɛ nde da mba bɯ da nu ahɯ, nguetho ya dá xihna nangue ni hogant'ɔt'ehɯ.

23 Ne nuna ra Tito, man 'yo'be nangue ma 'befi dadí ze ah_u. Ne nu'u mi'da in 'yoh_u ra Tito, yám 'behni u y_u 'yεc'yεi dim peti ua. Ne da mbäx ah_u nangue rá 'befi Oja, gue'a dín nequi x_un ho rá nuixte ra Cristo b_u guí 'b_uhmb_u. 24 Nuya dami 'y_orca'be ra mate gui simanhoh_u y_un 'yoh_u, n'damhma gätho mi'da y_u 'yεc'yεi da b_udi ngue majua_uni i ja nin huεcateh_u, tengu tho dím mangä ngue nzai i ja ah_u ran huεcate.

9

Di pet y_un t'unni nangue y_u mi'yεc'yεih_u

1 Nugä hingui jatho ga xi ah_u nangue gui zehmb_u ni mi'yεc'yεih_u, nangue y_un t'unni gui unhd_u. 2 Nguetho dí p_udi ngue εmme i ja ah_u ra pähä gui zehmb_u u. Ne ya dá xih y_u ja'i ngue i 'b_ucua ja ra häi Macedonia 'be'a guí øth_u b_u ja ra häi Acaya. Dá xihya ngue gán εhyah_u gá pet nin t'unnih_u má jεya. Ne y_u cu ua nde da den'nah_u 'be'a guí øth_u. 3 Nuya dí pen'nah_u ya y_u cu da mbäx ah_u gui peth_u nin t'unnih_u jannangue'a di ja b_u 'b_u dá s_ongähe b_u, ne din nequi ngue guín εhyah_u gui fäxh_u y_u hyoya, tengu dá xih y_u cu ua ngue guí øth_u. 4 Ne nu'b_u ga mbähmbe b_u u 'da y_u mεngu ua ja ra häi Macedonia, ne hin xquín εhyah_u gui pet nin t'unnih_u, ga pe'ts' ma säh_u 'b_u. Nguetho εmme dí εc'yεi guí øth_u 'be'a guím mamhb_u. 5 Janangue'a dá xihya y_u cu dim 'bet'o da mba b_u, di ze ah_u, n'damhma da zä gui peth_u gätho nin t'unnih_u, di jua a gá mamhb_u. Ne nu'b_u dá mbähmbe b_u, ya xtí guadi xquí pet'u gätho nin t'unnih_u. Ne nu man 'yohe da b_udi ngue gá umhb_u nangue ni pähä zeh_uh_u, ne hin nangue

dá xi ah_u. ⁶ Dami b_emhb_u ya, to'o i tu z_u yoho y_u hmudä, z_u yoho da xoc'_u, p_e to'o da duhu x_un ngu, da xoqui x_un ngu _u. Janangue'a mpähä thoho gui unhd_u y_u hyoya y_un t'unni, n_e nu Oj_a x_un ngu ran j_api di 'da ah_u b_uya. ⁷ N'da ngu n'da di uni tengu im b_en rá mb_ui z_eh_e di uni. O gadí umhb_u 'b_u hin guín ndes_e ni mb_uih_u, p_e xinga gue'_u mi'da da xi ah_u gui umhb_u. Nguetho Oj_a di hu_ec'_u to'o i ja ran johya di uni. ⁸ Nu Oj_a sä di 'da ah_u x_un ngu, janangue'a dí gua a gui hyonseh_u, p_e n_e'a thocua thoho gui unhd_u to'o hin'y_u 'b_e'a da hyoni. ⁹ Nt'o't'i b_u ja rá m hman Oj_a to'o ngue di unni x_un ho _u y_u hyoya, nu'a rá hogant'øt'e da gohi maz_ai. ¹⁰ Nguetho nu'a Oj_a ngue nz_ai di un y_u hmudä to'o i tup_u ja ra hu_ahi, n_e di japi din x_andi ngue din ja 'b_e'a da zi, guet'a Oj_a di 'da'ah_u ra hmudä dán x_and ni hogant'øt'e h_u, tengu b_u nan x_and y_u hmudä b_u ja ra hu_ahi. ¹¹ Nu Oj_a di 'daj_u x_un ngu, n'damhma da zä xø ga thoj_u x_un ngu b_uya. N_e nu'b_u dá undähe nin t'unnih_u, n_e to'o da hy_ani da 'y_es_pa Oj_a n_e di un ra jamadi Oj_a. ¹² Yoho y_un ho da bøni nangue nin t'unnih_u, nu y_u 'y_ec'y_ei din ja 'b_e'a da hyoni, n_e gätho _u di un ra jamadi Oj_a b_uya. ¹³ N_e gätho to'o da hy_an nin t'unnih_u da 'y_es_pa Oj_a, nguetho nu nin t'unnih_u ra hm_ep_ya a ngue maju_ani guí _ec'y_eih_u rán ho ma'da'yo ra Cristo, n_e _em_me di johya ngue guí p_ahmb_u ni cuh_u _u, n_e'_u gätho mi'da y_u cu. ¹⁴ N_e to'o da hy_an nin t'unnih_u, da 'y_ap Oj_a da mb_ax ah_u, n_e di hu_ec ah_u b_uya, nguetho i ja ah_u x_un ngu rá mate Oj_a b_u mbo ni mb_uih_u. ¹⁵ P_e jamadi Oj_a nangue ran t'unni _em_me x_un ho bi 'daj_u, ngue rá Ts'ant'_u, n_e hingui sä gam b_emhb_u hangu na ngu di muui a. Janangue'a

nu'b_u dí_m b_emhb_u 'b_e'a bin 'daj_u, hin ga hyøj_u 'b_e'a dí p_esh_u 'b_u.

10

Ija rán t'ēdi ra Pablo 'bē'a da xih y_u 'yēc'yēi

¹ Nugä drá Pablogä, ε_{mme} dí_n nde ah_u gui 'yøhmb_u a ga xi ah_u, p_e janate tho ga xi ah_u, tengu tho ho 'b_u da xi'az_eh_eh_u ra Cristo. Nguetho guí 'b_uhmb_u b_u 'da _u sä ε_{na} mb_e dí_n su 'b_u dí 'b_uhmb_u b_u, ngue'a janate tho dí_m mangä, p_e nu'b_u dí p_en'nah_u ma søcuä, ε_{mme} nts'edi dí_m mam b_uya, sä ε_n _u 'da. ² Nu'b_u dá mbagä b_u, hin dí_n nde ga ut'ah_u hangu rá ts'edi man zamb_ui, p_e sä ga d_amhyägä ts'u to'o im ma ngue dí_m b_ense_gä'be 'b_e'a dí øt'be. ³ Majuäni dy_u jä'i thohoga'be ua ja ra ximhäi, p_e hin dí t_im'be ua a ra ts'edi ná t_af_u ra ximhäi. ⁴ Nuj_u hinga gue'a ma ts'ediz_eh_e nän s_uhmb_u, p_e rá ts'edis_e Ojä a ná t_af_u rá ts'edi ran ts'o. ⁵ Nangue rá ts'edi Ojä dí h_ecua_h yún 'y_ets'i y_u jä'i nangue 'b_e'a p_as_e, n_e'_u hinguin nde da b_a Ojä. N_e nu rá ts'edi Ojä da zä di p_arpa yún 'yomf_eni y_u jä'i ngue 'da'anguui da b_emhb_u ra Cristo. ⁶ N_e nu'b_u ya dá p_a'be ngue majuäni guí øth_u 'b_e'a in nde Ojä, nugä ga hut'anzamb_ui ngue ga 'uec'_u 'da guí 'b_uhmb_u b_u, ngue hinguin nde da 'yøt'a in nde Ojä. ⁷ Dami b_emhb_u ya 'b_e'a i t'øt'ah_u. 'B_u i 'da ah_u ngue im b_eni ngue majuäni in 'yoh_u ra Cristo, x_un ho 'b_u, p_e jatho da b_adi ngue n_ecä'be dí_n 'yo'be ra Cristo. ⁸ Hín dí p_e'ts' ma sä x_un ngu y_u nidi ga xi ah_u, ngue bi 'dac man t'ēdi'be Ojä. Nu Ojä bi 'dac'be ra ts'edi ga z_e ah_u man'da gui p_ahmb_u Ojä, p_e hin nangue ga ts'ongä'be ra 'b_efi b_u. ⁹ Nugä hin

dín nde gui suh_u nangue 'be'a dí ot'ah_u. ¹⁰ Nguetho 'b_up_u 'da di c'aman'ugä, ne en'u: “Ëmmε ja rá ts'edi rá s_ocuä ra Pablo, pε nu'b_u i 'b_ucua hin'y_u rá ts'edi, ne hingui sä din yä x_un ho,” en u 'da. ¹¹ Pε jatho guim b_εmhb_u 'da ah_u ngue tengu b_u nan ja rá ts'edi u ma s_ocuägä, ne ngutho 'b_u dá xi a zeh_u. ¹² Nugä'be hinga 'da'ígu dí m b_εmhb_u y_u ja'i i 'b_up_u, ngue i ja ran 'y_εts'i nangue 'be'a εna p_αse u. Pε nu'u to'o im b_εni man'da i p_αse xinda gue'u mi'da, pε hingui p_α a majua_{ni}. Nguetho sä i nujs_upa y_u mijä'ih_u nangue 'be'a im b_εnse. ¹³ Pε nugä'be hin dí m mam'be man'da ja man t'εdi'be xinda gue'a bi zänga'be Ojä, pε h_ont'a dí øt'be 'be'a i xic'be Ojä. Ne bi xic'be Ojä dam pε'be b_u guí 'b_uhmb_u. ¹⁴ Ne njon da zä da 'y_εna man'da bi tho'a dá øt'be, xinda gue'a bi xic'be Ojä 'b_u mb_udi thoho dá s_om'be b_u guí 'b_uhmb_u dá xi ah_u rán ho ma'da'yo ra Cristo. ¹⁵ Ne hin dín nde ga εm'be ngue ma 'be'fi'be 'be'a bi 'y_ot'u mi'da b_u guí 'b_uhmb_u, h_ont'a ma 'be'fi'be ga ja ah_u guim benth_u ni t'εc'y_εih_u x_un ho, ne gue'a dí zä ga øt'be man'da ra 'be'fi b_u, 'b_u da xic'be Ojä. ¹⁶ Ne sä ga mbε'be b_u mi'da y_u hnini b_uya ngue man'da yatho guerp_u njom bi xih y_u ja'i rán ho ma'da'yo ra Cristo. Ne njon da zä da ma ngue n'dan'yo dá thocpa rá 'be'fi b_u. ¹⁷ Hingui ho 'b_u din 'y_εzeh_u n'da, pε man'da da hyädumb_ui da 'y_εs_upa ra Hmu mah_εts'i. ¹⁸ Nguetho hin te di muui 'b_u din 'y_εzeh_u n'da, pε nu'b_u i øt'e 'be'a da numanho Ojä, gue'a di muui.

11

Ra Pablo bi ma nangue y_u hyäte

1 O gadín xɔmbɔihɔ 'be'a dí xi ahɔ ya, madague'a dí yɔ̄ntogä ts'ɔ. 2 Pɛ nugä ɛmmɛ dí hɔh ma mbɔi nangue ahɔ, nguetho i ja bɔ mbo ma mbɔi rán huɛcate Ojɔ. Nɛ ɛmmɛ dín nde ahɔ hɔnse ra Cristo guin numanhohɔ, tengu n'da ra hmute ngue hin di ts'on rá mbɔi, hɔnt'a in numanho a to'o dim 'bɔhmi. 3 Pɛ dín su ngue di ts'on nin 'yomfɛnihɔ nangue ra fɛhni im man ra zɪ̄thu, tengu thofo bi 'yɔ̄rpa ra zɪ̄thu ra Eva rá mbɔdi thofo, nɛ ts'ɔrpa thofo di ja ahɔ ngue hinga gätho ni mbɔihɔ guin numanhohɔ ra Cristo. 4 Pɛ ɛmmɛ guí øhmbɔ 'be'a gätho i xi ahɔ 'da yɔ̄ jɔ̄'i ngue i sɔm bɔ guí 'bɔhmbɔ, madague'a i xi ahɔ n'dan'yo ra Jesús ngue'a hin din theui a dá xi ahɔ, nɛ n'dan'yo n'da ran 'yomfɛni in nde di 'da ahɔ, nɛ i xi ahɔ n'dan'yo thofo nangue ran ho ma'da'yo, xinda gue'a dá xi ahɔ. 5 Pɛ nugä hingui coh ma ts'ɛdigä xinda gue ɔ 'da guí tɛnhɔ, ngue im mansɛ ngue man'da yá 'bäihɔ ra Jesu-cristo. 6 Pɛ dí pɔcä a majuɔni ran 'yomfɛni nangue Ojɔ, nɛ gue'a dá ut'ahɔ xɔn ngu yɔ̄ nidi, madague'a hingui sä dan hɔt'ahyɔ̄ tengu'ɔ yɔ̄n 'yohɔ. 7 Uague guí ɛmhɔ hingui ho dá øt'ä nguetho nte dá hɔc'ahɔ 'bɔ má mangä rán ho ma'da'yo ra Cristo bɔ. Pɛ dá øt' ra 'bɛfi dá hɔnse man ts'ihmɛ, nguetho min nde ga zɛ ahɔ. 8 Nɛ nu'bɔ má xän'nahɔ bɔ, nu'ɔ yɔ̄ 'yɛc'yɛi i 'bɔrɔ mi'da yɔ̄m pɛti, gue'ɔ bi 'dacä 'be'a dá hongä bɔ, janangue'a bi zä dá xi ahɔ ran ho ma'da'yo nɛ nte dá ä ahɔ. 9 Nɛ nu'bɔ mám 'bɔhmbɔ bɔ, him mi ja 'be'a dá hongä, nɛ hin te dá ä ahɔ. Pɛ nu'bɔ mí zɔm bɔ ma cuhɔ yɔ̄ mɛngu macedonia, bi 'dacä 'be'a madi 'bɛcä. Nɛ ngubɔ ga øt'ahɔ mahɔn'a bɔ, hin te ga ä ahɔ. 10 Nɛ dím ma majuɔni bɔ ja rá

hmi ra Cristo, ngue hin te ga haꝥua y_u cu 'b_up_u ja ni häih_u Acaya, nangue rá 'b_efi Oja dí øt'ä b_u, n_e njon da zä da xiqui ga äh ra mb_eti. ¹¹ Ha gue'a dí øt'ä gní 'y_emhb_u hin dadí hu_ec'ah_u, p_e Oja i paði ngue dadí hu_ec'ah_u. ¹² N_e ga thoqui tengu dá øt'ä, n'damhma di n_equi ngue hinga 'da'igu dí øthe y_u hyäte madague'b_u ná yaꝥ'a _ena i øt'e x_un ho rá 'b_efi Oja. ¹³ Nu _u im manse _u _ena yá 'bäih_u ra Cristo, p_e him majua_uni im man _u, y_u hyäte thoho, n_e hin yá 'bäih_u ra Cristo _u. ¹⁴ P_e nde'b_u hin gui hyonya thohoh_u 'b_e'a i øt'_u, nguetho n_ese a ra z_ithu da zä da hyä ah_u, da zä da 'yøt'e tengu 'b_u n'da ra hogam'b_ehni mah_ets'i bá p_en'na Oja. ¹⁵ Janangue'a 'da'igu øth_u _u yá 'y_ehe ra z_ithu, n_e im b_en y_u ja'i y_u hogam'b_ehni _u. P_e da zø_n ra pa da nu ran _unbi din the_u 'b_e'a bi 'yøt'e.

Ran _unbi bi nu ra Pablo nguetho rá 'bäiui ra Cristo a

¹⁶ P_e _emme dí nde ah_u gui 'yøhmb_u 'b_e'a dí xi ah_u, madague'b_u guím b_emhb_u ngue dí tontogä ts'_u 'b_u dí manse 'b_e'a dí øt'ä. ¹⁷ Nu'b_u dí m manse 'b_e'a dí øt'ä, _ena gue'b_u hinga gue'a bi xicä Oja ngue gam ma, p_e _ena gue'b_u dí tontogä ts'_u 'b_u dí m mangä tengu na. ¹⁸ P_e nu y_un 'yoh_u b_u i xi ah_u nangue y_un hose, nuya n_ecä ga xi ah_u ts'_u nangue man hose. ¹⁹ Nu ah_u _emme x_un ho nin 'yomf_eni_u, p_e _emme guí _ehyah_u guí øhmb_u 'b_e'a i xi ah_u y_u tonto. ²⁰ N_e _emme gadí hoh_u gan 'y_ehe_u to'o in nde di manda ah_u, madague'b_u i hä ah_u o gue i ä ah_u 'b_e'a gätho i ja ah_u. N_e guín numansuh_u _u _emme din 'y_ezehe, madague da mb_ep'a ni hmih_u, p_e guexta'a guí t_enh_u _u. ²¹ Nugä'be hingui sä ga

øt'be tengu ɯ, pɛ gue'a gním mamhbɯ hin'yɯ ma
 ts'ɛdigä'be. Nu'ɯ yɯn 'yohɯ guí 'bɯhmbɯ bɯ im man
 yún hose. Necä ga hut'anzambɯi gam mangä ts'ɯ
 nangué man hose, tengu n'da ra tonto. ²² Ná yɯt'ɯ
 ngue yɯ hebreo ɯ, pɛ necä drá hebreogä. Nɛ ná
 yɯt'ɯ gue yɯ israel ɯ, pɛ necä drá israelgä. Nɛ ná
 yɯt'ɯ gue yúm bom'bɛto ra Abraham ɯ, pɛ necä
 drám bom'bɛtogä ra Abraham. ²³ Nɛ ná yɯt'ɯ ngue
 yú 'yɛhɛ ra Cristo ɯ, pɛ nugä man'da drá 'yɛhɛgä
 a ra Cristo xinda gue'ɯ. Nuya dí m mangä tengu
 n'da ra tonto. Nugä man'da xɯn ngu ra 'bɛfi dí
 øt'ä xinda gue'ɯ 'da yɯn 'yohɯ, nɛ man'da xɯn ngu
 yɯ nidí dán ofädigä, nɛ xɯn ngu yɯ nidí dá nu ran
 ɯnbi nangué yɯm fɛi, nɛ xɯn ngu yɯ nidí mi ɛna xtá
 thogä. ²⁴ Nɛ cɯt'a nidí bi 'yørcä 'däte ma 'dɛ'magɯto
 yɯm fɛi ɯ ma mɛnguhe yɯ judío. ²⁵ Nɛ nhyundí
 bi 'bɛnzagä, nɛ n'dandí yɯ ja'i bi bat'adogä. Nɛ
 nhyundí ɯn xɛn'a ra barco mi hugä bɯya, bi zo bɯ
 ja ra dehe, nɛ 'däte ma goho ora dá o bɯ ja ra dehe
 bɯya. ²⁶ Pɛ xɯn ngu yɯ nidí dán 'yogä nɛ xɯn ngu yɯ
 nidí má guerpɯ xcá tugä bɯ ja yɯ dɯthe, nɛpɯ 'bɯh
 yɯ bɛ. Nɛ bi gorcä ra 'yu ma mɛnguhe yɯ judío,
 nɛ'ɯ hing yɯ judío. Nɛ mi ɛna xtá thogä bɯ ja yɯ
 hnini nɛpɯ ja yɯ dɯpo. Nɛ dá hu yɯ barco bɯ ɛmmɛ
 ɛn ra dehe ran dɯhi ɛmmɛ nts'utho. Nɛ mi ɛna
 xtá hyogä ɯ yɯ hyäte 'yɛc'yɛi. ²⁷ Nɛ ja'bɯ ɛmmɛ dá
 yäcä nangué ma 'bɛfi, nɛ bin ɯnba ma ja'i, nɛ ja'bɯ
 nya'a tho ho hin dán ɛcä. Nɛ ja'bɯ nya'a tho ho hin
 dán sihmɛgä, xinga gue ra dehe dá sigä. Nɛ ja'bɯ
 xɯn sɛ nguetho hinga xøt'a ma pahñigä. ²⁸ ɛmmɛ
 xɯn hɛi 'bɛ'a dí øt'ä, nɛ'ɯ yɯ 'yɛc'yɛi gätho hønbɯ go
 hapɯ dim pɛti ɛmmɛ dí hɯdumbɯi ga jamansugä ɯ.

29 Ne'a dí øt'ä 'da'angu dí sägähe u 'be'a gätho i sä u, nu'bu 'bu a n'da ra 'yεc'yεi xun güent'i, dí com'be rán güent'i a. Ne nu'bu n'da ra 'yεc'yεi i øt' ran ts'o, nugä εmme dí cuεgä nangu a to bi 'bεpi da 'yøt'e. 30 Pe nu'bu i ja a dín nde dá yädä, pe hønt'a dán güent'igä dá yädä. 31 Nu Ojä rá Ta ma Hmuu ra Jesucristo majapi mazai a, i paði ngue hing ra fehni dím mangä. 32 Tengu dá øt'ä n'dandj nu'bu mám 'buca bu ja ra hnini Damasco, nu'bu min ts'ut'abi ra Aretas, ne nu'a ra ts'ut'abi bi xi u yu dofui da gorca ra 'yu bu ja ra goxthi rá mbä't'i ra hnini, mim beñi ngue da bendgä bu. 33 Pe nugä dá pøngä bu ja n'da ra ventana ne dá hugä bu ja n'da ra da'bøts'e, ne nu'u ma amigo bi ca'ma ra 'bøts'e ngue ra xahi bu thi rá mbä't'i ra hnini. Ne him bi bendgä u yu cot'yu. Mahotho dá øt'ä 'bu má pøngä bu ja ra hnini Damasco.

12

Ojä bi 'yurpu mahεts'i ra Pablo

1 Nu'bu dím mansεgä 'be'a dí øt'ä, hin te di muui. Pe guemhma ga xi ah u 'be'a bi 'yurcä ra Hmu mahεts'i 'bu n'dandj. 2 Bi bongä 'de'magohe njeya Ojä bi zixcä bu mahεts'i. Hin dí paçä 'bu ne'a ma ngøc'yεi o hin'na, pe Ojä paði 'bεpu ín ja. 3 Hønt'a dí paçä ngue dá mba mahεts'i, hin dí paçä 'bu n'youi ma ngøc'yεi o hin'na, hønt'a Ojä paði 'be'a dá øt'ä. 4 Ne nu'bu mí ts'ixcä bu guepu mahotho, dá øcä 'be'a bi hmam bu, ne njongui man yu ja'i tengu a. Ne him bin 'dac ran t'εdi gam ma 'be'a dá øpu. 5 Ne nuna bi t'ørcä i sä xcä yädä a 'bu gue'a xcä beñi gam ma, pe hønt'a man hosegä gam mangä ngue dí paçä

hin'y_u ma ts'edi zehégä. ⁶ Nugä i jagä 'b_e'a xcan 'y_exä 'b_u xcá ndegä n_e hin dadín hyät'ä tengu 'b_u ra tonto, nguetho da zä xcá ma majuani 'b_e'a bi t'urcä. P_e hin dín nde ngue gue'a dí t'escä a, p_e dín nde ngue gue'a in nuse y_u ja'i a dí ot'ä dí numansugä _u, n_e'a 'b_e'a øse ngue dím mangä. ⁷ Nugä dá nugä _emm_e mahotho b_u. P_e nu ra zithu bi 'dacä n'da ran _ubi dí sägä. N_e Oja bi un ran t'edi da 'yörca, ndeque hin dan 'y_ezehégä nangue 'b_e'a bi 'yurcä Oja. ⁸ N_e hyundi dá äpä Oja ngue di 'uec'i ts'_u ran _u i jagä. ⁹ P_e nu'a Oja bi xiqui hin di 'uec'a ran _u, p_e di 'dacä rá mate n_e rá ts'edi sä ga hät'ä ran _ubi. “Nu'b_u hin'y_u ni ts'edizeh_e, man'da di n_equi ma ts'edigä,” i _engä Oja. Janangue'a nu'b_u hin'y_u ma ts'edi zehégä, man'da _emm_e dadín johyagä, nguetho dí p_acä ngue'a man'da dí n_equi rá ts'edi ra Cristo. ¹⁰ Nuya hingui tu ma mb_ui 'b_e'a dí ot'ä, madague'a x_un ngu y_un _ubi dín nugä, ngue di c'aman'ug y_u ja'i, uague i pa ma _uguigä. N_e hingui tu ma mb_ui nangue 'b_e'a i ørca y_u ja'i 'b_u dí ot' rá 'b_efi ra Cristo. Nguetho nu'b_u hin'y_u ma ts'edi, p_e man'da di 'dac rá ts'edi ra Cristo.

I hah rá mb_ui ra Pablo nangue y_u 'y_ec'y_ei b_u Corinto

¹¹ Nu'a 'b_e'a guím b_engah_u, jatho ga xi'asch_u 'b_e'a dí ot'ä, tengu 'b_u drá tontogä. Man'da x_un ho 'b_u xquím mans_eh_u man hogä xinda gue'b_u gam mans_egä. Nu y_un 'yoh_u guí t_enhd_u, hin'y_u 'b_e'a i ja _u ngue hin'y_ugä, madague'a nte i jagä a di muui. ¹² Nu'b_u mám 'b_ucä b_u, dá ut'ah_u ngue majuani ma 'bäigä'be ra Jesucristo, hin dán x_omb_ui 'b_u má ut'ah_u y_un t'ot'e nuixte n_e y_u hyonya nt'ot'e gue

gá nuseh_u 'b_u mám 'b_uhmb_u b_u. ¹³ Hanja guím mamhb_u ngue hin dá øt'ah_u b_u tengu dá øt'ä b_u 'b_uh mi'da y_u 'yεc'yεi. Pε 'da'angu dá øt'ah_u, pε hønt'a n'da, ngue hin dá ä ah_u 'bε'a dá hongä. Ha gue'a gni 'yεnj_u hingui ho a dá øt'ä. Pε dami pungah_u 'b_u. ¹⁴ Nuya ná hyundı ga mbagä b_u. Nε hin te ga ä'ah_u 'bε'a dí hongä mahøn'a, nguetho hin dín ndegä a ni mbetih_u, pε dín ndegä gan jah_u tengu 'b_u ma t'uhni ah_u. Nε hinga gue'u y_u t'uhni i pε'ts'i 'bε'a i hon rá ta o rá mbe. Pε nu y_u ta nε y_u mbe i pε'ts'i 'bε'a da hyon yá t'uhni. ¹⁵ Pε da hyu ma mbui 'b_u da zä ga 'bedi 'bε'a gätho dí pε'ts'i guerp_u da zä ga hon'na ran ho ni mbuih_u, nε guerp_u go him mi sä dam pεfi ga zε'ah_u. Pε masque hin gadí huεgah_u tengu b_u na huεc'ah_u. ¹⁶ Nε guím mamhb_u majuani ngue hin te dá hacä ni mbetih_u, pε guím bεmh_u 'da ah_u ngue dá tacä ni mbetih_u ngue guí εmh_u dá hä ah_u. ¹⁷ Ha guím bεmh_u dá hä ah_u ngue dá pεn'nah_u y_um 'bεhni b_u. ¹⁸ Nugä dá ndep ra Tito da mba b_u, in 'youi man'da ma cuh_u. Guí pähmb_u hin te bi dāha ngue dāmá 'yä ah_u. Nguetho 'da'ingu dím bεngä'be ra Tito ngue dadí huεc'a'be, nε 'da'ingu b_u na øt' ma 'bεfi'be. ¹⁹ Ma cu'ah_u, dadí huεc'ah_u, dín 'yoh_u ra Cristo. Nε Ojā pādi majuani a dím mam'be ya, ngue dí hom'be 'bε'a dín te ni mbuih_u. Janangue'a dí honi ga tapä u y_um hma him majuani, ngue im man'u y_u hyäte dí ugui. Nε hinga gue'a guím bεmh_u 'da ah_u, ngue guí εmh_u dí hom'be guin numanjoj_u. ²⁰ Pε dí su ngue hin gan numanhogä 'bε'a guí øth_u b_u 'b_u dá mbagä b_u. Pε nε da du ni mbuih_u 'bε'a ga xi ah_u b_uya. Dí su ngue ga tın ah_u gadín sähmb_u n'da ngu n'da

ah_u, ne gadín seyabah_u, ne gadín cuɛf_u n'da ngu n'da ah_u, ne gadín taɸ_u n'da ngu n'da ah_u, ne gadín c'aman'uh_u, ne gadín 'yøspatho 'be'a gadín xihmb_u, ne gadín 'yɛzɛhɛh_u, ne dí su ga tɪn ah_u hinga gue'a guí øth_u b_u ja nim petih_u. ²¹ Ne nu'b_u dá mbagä b_u, dí su ngue ma Oja_h di jaqui ga pe'ts' ma sä nangue 'be'a guí øth_u b_u. Ne din jagä ra dumb_ui nangue to'o bi 'yøt' ran ts'o mam'bet'o, ne guexta'a hin ni päh yú mb_ui, him bi 'yäp rá punbi Oja nangue ran ts'o bi 'yøt'e, gue'u bi 'yøt' ran 'yomt'ɛni, ne'u bi zinba yú xisu mi'da y_un 'yoh_u.

13

Rán zofo ra Pablo, ne y_un zengua

¹ Na hyundi ya ga mbagä b_u gan nu ah_u. Ne nu'b_u dá mbagä b_u, ga juanbä u i 'bähmb_u u yoho o gue hyu y_u testigo. ² Nu'b_u mám 'bucä b_u mam'bet'o dá dämhyä u to'o zai i øt' y_un ts'o. Nuya ga xi'u mahøn'a ne gätho mi'da ah_u, nu'b_u dá mbagä b_u mahøn'a, to'o gätho i øt' ran ts'o hin ga huɛcthoho u. ³ Ne nu'ah_u da zä guí pähmb_u x_un ho ngue majuani rá ts'edi ra Cristo 'b_u ja a dí m mangä b_uya, ne him ma ts'edi zehɛgä. Ne nu'a ra Cristo hingui 'beh rá ts'edi ne guí pähmb_u nguetho dim pɛp_u mbo ni mb_uih_u rá ts'edi. ⁴ Nu ra Cristo him mi ja rá ts'edi 'b_u mi du b_u ja ra pont'i, pɛ nuya i 'b_ui nangue rá ts'edi Oja. Necä'be hin'y_u ma ts'edi zehɛ'be tengu tho a ra Cristo 'b_u mi du, pɛ nuya dín 'yohe ra Cristo nangue rá ts'edi Oja, n'damhma da zä ga hoc'ah_u b_u. ⁵ Nuya n'da ngu n'da ah_u dami bɛmh_ub_u x_un ho mbo ni mb_uizɛhɛh_u, janangue'a guí pähmb_u majuani guí ɛc'yɛih_u o hin'na. Nu'b_u

hin gán hyäzehéhü, sä gui pähmbü majuani i 'büpü mbo ni mbühü ra Cristo. ⁶ Nēcä'be dín nde ahü gui pähmbü ngue majuani dí ɛc'yei'be ra Cristo. ⁷ Dí äp'be rá ts'edi Ojä ngue gui 'yøthü ran ho, nɛ hin nangu da bømanho ma 'bɛfi bü, nguetho man'da dín nde ahü gam 'bümanhohü ra Cristo, xinda gue'bü guin numansuc'be. ⁸ Nugä'be hin dín ndehma ngue ga hɛm'be to'o i øt'a majuani pɛ hønt'a dín nde ga øt'be 'bɛ'a di zɛ ɥ. ⁹ Da hyu ma mbüi'be 'bü di zac ni mbühü nangu Ojä, madague'a guím bɛmhbü ngue hin'yü ma ts'edi'be. Pɛ hønt'a dí äp'be Ojä ngue din te ni mbühü nangu Ojä. ¹⁰ Dí o't'ahü ngue gui hoc ni mbühü, nguetho hin dín nde nts'edi ga dämhyä ahü 'bü dá mbagä bü. Nu Ojä bi 'dacä ran t'ɛdi ngue ga tet'a ni mbühü, pɛ him bi 'dac ran t'ɛdi ga ɥ't'a ni mbühü. ¹¹ Nuya hønt'a dí xi'ahü ya, ma zü cu'ahü, Ojä gui cohmbü bü guí 'bühmbü. Pɛ man'da din te xün ho ni mbühü. Nɛ dami bɛmhbü 'bɛ'a gätho dá xi'ahü, nde'bü n'dat'a guim bɛmhbü n'da ngu n'da ahü, nɛ gam 'bümanhohü, nɛ hin gan sühmbü bü. Nɛ Ojä da zä man'da di huɛc ahü nɛ da hyu ni mbühü. ¹² N'da ngu n'da dami zomanhothü nangu ran huɛcate, nguetho n'dat'a ra Hmu dí tɛnhdü. ¹³ Nɛ gätho yü 'yɛc'yei 'bücua i pɛn'nahü ran zɛngua. ¹⁴ Nu rá mate ma Hmuhü ra Jesucristo, nɛ rán huɛcate Ojä, nɛ rá m fäts'i rá Hogandähi Ojä dí comhbü gätho ahü. Nɛ hønt'a dí xi ahü ya.

**Ra 'da'yonhogui nangué ma Hmuh[†] ra
Jesucristo
New Testament in Otomi, Eastern Highland
(MX:otm:Otomi, Eastern Highland)**

copyright © 1974 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Eastern Highland

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Sierra [otm], Mexico

Copyright Information

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Eastern Highland

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
eed5311a-6154-516f-aead-3829b2989366